

**TEMATY NA WEWNĘTRZNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO
W SESJI WIOSENNEJ
W ROKU SZKOLNYM 2011/2012
W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM W GŁUBCZYCACH**

I. Literatura

1. Jednostka w zderzeniu z historią. Przeanalizuj na wybranych przykładach literackich z różnych epok wpływ dziejów na indywidualny los ludzki.
2. Różne kreacje idealistów. Porównaj wizerunki idealistów z wybranych epok literackich i ukaż ich związek z duchem epoki, w której żyli.
3. Konfrontacja marzeń o ojczyźnie z rzeczywistością od idealizacji do negacji. Omów temat na wybranych przykładach z różnych epok literackich.
4. Człowiek wobec losu. Omów różnorodność kreacji bohaterów literackich wybranych epok i ukaż ich związek z duchem epoki, w której żyli.
5. Żołnierz jako bohater literacki. Ukaż jego wizerunki w różnych epokach, powiąż z kontekstem kulturowym i historycznym.
6. Bohater zanurzony w świecie i bohater uciekający od świata. Omów wizerunki bohaterów z różnych epok literackich.
7. Ukaż funkcje motywów antycznych w twórczości współczesnych poetów na wybranych przykładach.
8. Literatura XX wieku w poszukiwaniu sacrum. Ukaż różnorodność stanowisk pisarzy.
9. Wartości humanistyczne w twórczości współczesnych poetów. Ukaż ich różnorodność na przykładach wybranych tekstów.
10. Człowiek wobec presji historii. Ukaż różnorodność ujęć tego zagadnienia w wybranych epokach literackich.
11. Powinności literatury. Omów zagadnienie na wybranym materiale literackim i publicystycznym z różnych epok.
12. Stereotyp życia szczęśliwego. Ukaż różne ujęcia tego motywu w literaturze.
13. Przemijanie jako motyw obecny w literaturze XX wieku. Ukaż na wybranych przykładach funkcjonowanie tego motywu.
14. Wygrywać jest rzeczą ludzką... Na podstawie wybranych utworów oceń postępowanie bohaterów literackich odnoszących zwycięstwa.
15. Dojrzewanie jako motyw literacki różnych epok. Na podstawie wybranych przykładów ukaż różne aspekty tego zagadnienia.
16. Literackie kreacje władców dobrych i tyranów. Skonfrontuj wizerunki z XX wieku i z epok wcześniejszych.
17. Ideał aktywności życiowej i odpowiedzialności moralnej w wybranych utworach literatury współczesnej. Ukaż różne ujęcia tych zagadnień.
18. Blaski i cienie kariery. Rozważ temat, odwołując się do wybranych bohaterów literackich z różnych epok.
19. Literatura w służbie idei. Przedstaw epoki, które narzucały tekstom literackim służebną rolę i oceń, jak wpłynęło to na ich wartość artystyczną.
20. Na podstawie wybranych utworów literackich omów znaczenie symboliczne wykreowanych przez artystów miejsc.
21. Analizując różne teksty kultury z okresu romantyzmu wyjaśnij, jakie znaczenie nadali romantycy pejzażowi górskiemu.
22. Człowiek w labiryncie. Wskaż teksty literackie, w których spotkałeś się z tym motywem i wyjaśnij jego funkcje.
23. W jaki sposób literatura współczesna ukazuje młodych walczących o wolność? Omów odwołując się do wybranych tekstów.
24. Jakie znaczenia symboliczne przypisywali ciału ludzkiemu artyści różnych epok? Omów temat na wybranych tekstach literackich.

25. Nauczyciel, mistrz, mentor... Analizując wybrane utwory literackie, wyjaśnij, jaką rolę odgrywali oni w społeczeństwie i w życiu indywidualnych bohaterów.
26. Modlitwa jako wyraz przeżyć poety i stały gatunek w liryce. Odwołując się do utworów różnych epok, omów problem.
27. Stary człowiek w literaturze. Omów na wybranych przykładach, jak w poszczególnych epokach postrzegano starość.
28. Autobiografia jako tworzywo literackie w prozie XX wieku. Omów to zjawisko na wybranych przykładach (np.: Brunona Schulza, Witolda Gombrowicza, Tadeusza Borowskiego, Gustawa Herlinga – Grudzińskiego).
29. Zaprezentuj sposoby mówienia o doświadczeniach II wojny światowej w literaturze.
30. Jakie znane w kulturze motywy, wątki, topoty wykorzystuje literatura fantasy? Omów problem, analizując twórczość wybranego pisarza.
31. Zbadaj i wyjaśnij, za pomocą jakich środków artystycznego wyrazu poezja może być narzędziem walki z systemem totalitarnym.
32. Dowcip i humor w wybranych utworach literackich różnych twórców. Zbadaj i wyjaśnij, za pomocą jakich środków artystycznych autor uzyskał ten efekt.
33. Spowiedź jako element literackiej kreacji bohatera. Na wybranych przykładach przedstaw różne realizacje i funkcje motywu.
34. Bohater z książką w ręku. Przedstaw rolę literatury w życiu wybranych bohaterów literackich i omów funkcję tego motywu w utworze.
35. Moda literacka analizując sposoby kreacji świata przedstawionego, wskaż przyczyny popularności pewnych dzieł literackich w różnych epokach.
36. Zbadaj i wyjaśnij, za pomocą jakich środków artystycznego wyrazu budowany jest nastrój w liryce i / lub epice wybranych epok literackich.
37. Absurd jako chwyt artystyczny. Przedstaw różne sposoby i funkcje zastosowania absurdu w prozie i dramacie.
38. Wpływ cenzury na kształt dzieła literackiego. Omów na wybranych przykładach.
39. Zaprezentuj na wybranych przykładach, jak funkcjonuje w polskiej literaturze XIX i/lub XX wieku motyw szlacheckiego dworku.
40. Porównaj sposoby ukazywania ułomności ludzkiej natury w komediach różnych epok..
41. Porównaj różne sposoby funkcjonowania motywu winy i kary w literaturze. Omów problem na wybranych przykładach.
42. Kulinaria w literaturze, sposoby ich opisywania i pełnione funkcje. Zaprezentuj zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
43. Zaprezentuj związki manifestów i programów literackich z tendencjami dwóch wybranych epok literackich.
44. Obrazy wielkich miast w literaturze XIX i XX wieku i ich funkcja ideowa. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
45. Motto, tytuł, dedykacja, ostatnia scena jako klucz do interpretacji dzieła literackiego. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
46. Omów sposoby kreacji i funkcje postaci ze świata nadprzyrodzonego. Uwzględnij literaturę XIX i/lub XX w
47. Na wybranych przykładach literackich omów problem relacji między ojcami i synami.
48. Prześledź, jak funkcjonuje motyw Syberii w literaturze polskiej XIX i XX wieku.
49. Relacje pomiędzy Polakami i Żydami. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich z różnych epok.
50. Scharakteryzuj i oceń na wybranych przykładach, jaką rolę w społeczeństwie wyznaczali inteligencji twórcy wybranych utworów literackich różnych epok.

II. Związki literatury z innymi dziedzinami sztuk

1. Najnowsze adaptacje klasyki polskiej: wierność wobec literackiego pierwowzoru, próba odniesienia do współczesności. Dokonaj analizy wybranych przedstawień teatralnych lub filmów.
2. Heroizacja czynów zbrojnych w literaturze i w malarstwie. Ukaż na różnych przykładach dobór środków wyrazu.
3. Różne adaptacje (teatralne, filmowe) *Dziadów* Adama Mickiewicza. Omów stosunek poszczególnych reżyserów do dzieła romantycznego.
4. Surrealizm w literaturze, malarstwie i filmie. Porównaj środki artystycznego wyrazu w wybranych przykładach.
5. Idealizacja i deheroizacja jako zabiegi artystyczne w literaturze i filmie, dotyczących wojny. Omów środki, którymi posługują się twórcy obu dziedzin kultury.
6. Historia jako temat literacki i malarski. Przedstaw różne sposoby ukazania prawdy historycznej przez twórców dwóch wybranych epok.
7. Człowiek w poszukiwaniu innych światów. Na podstawie wybranych tekstów literackich, malarskich i filmowych scharakteryzuj wykreowaną rzeczywistość i ukaż jej funkcję.
8. Sen jako metafora. Różne ujęcia w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
9. Mitotwórcza funkcja dzieł J. Matejki i H. Sienkiewicza. Omów zagadnienie, odwołując się do dzieł obu twórców.
10. Motyw drogi w literaturze i w filmie. Omów na wybranych przykładach różne ujęcia tego zagadnienia.
11. Romantyczne mity w epokach późniejszych. Ukaż różne ich interpretacje na przykładach literackich i z innych dziedzin sztuki.
12. Dialog twórców literatury z filozofami. Przedstaw problem na wybranych przykładach dzieł literatury dawnej lub współczesnej.
13. Inspiracje biblijne w kulturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
14. Przedstaw literackie i malarskie portrety Sarmatów w kulturze różnych epok.
15. Mogiły, ruiny, opustoszałe zamki... - znaki przemijania w literaturze i malarstwie XVIII i XIX wieku. Omów funkcjonowanie motywu.
16. Obrazy miast i ich mieszkańców. Porównaj sposób przedstawiania motywu i jego funkcje na wybranych przykładach prozy i filmu.
17. Karykatura jako jeden ze sposobów prezentacji człowieka. Omów zagadnienie na wybranych przykładach różnych tekstów kultury.
18. Kicz w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach różnych tekstów kultury (literatury, malarstwa, muzyki XIX i/lub XX , XXI wieku).
19. Czy język może być przedmiotem manipulacji? Zaprezentuj problem, odwołując się do wybranych przykładów.
20. Kontakty z siłami nieczystymi. Przedstaw i omów ich funkcje na wybranych przykładach literatury i sztuki ludowej.

III. Język

1. Szyldy i reklamy w Twoim mieście. Dokonaj analizy językowej.
2. Polska muzyka rozrywkowa. Dokonaj analizy językowej tekstów piosenek.
3. Muzyka „disco-polo” jako przykład kiczu językowego i muzycznego. Przeanalizuj wybrane przykłady.
4. Najciekawsze nazwy sklepów, kawiarni i restauracji w Twoim mieście. Zanalizuj zebrany materiał językowy i określ, jakie tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny znalazły w nim swoje odzwierciedlenie.
5. Sztuka wymowy i dyskusji. Na przykładach wybranych tekstów z różnych epok omów funkcje środków retorycznych.
6. Nowomowa we współczesnej prasie, telewizji i reklamach. Dokonaj analizy językowej wybranych tekstów.
7. Zbadaj funkcje stylizacji biblijnej w wybranych tekstach literackich.
8. Język literackich kochanków. Określ i scharakteryzuj środki językowe typowe dla mówienia o miłości.
9. Imię jako szczególna nazwa własna w życiu i języku. Przedstaw temat, odwołując się do konkretnych przykładów.
10. Nazwiska bohaterów literackich i ich funkcja w utworze. Omów na wybranych przykładach.
11. Dokonaj analizy językowej gwary uczniowskiej. Zaprezentuj najważniejsze cechy tej odmiany polszczyzny.
12. Mowa ezopowa i jej odmiany. Dokonaj analizy języka ezopowego w wybranych utworach literatury XIX w.
13. Język naszych przodków. Omów zagadnienie, wybierając jeden okres rozwoju języka lub dzieło konkretnego autora.
14. Wyjaśnij, na czym polegała i czemu służyła dialektyzacja w literaturze minionych epok. Odwołaj się do konkretnych przykładów.
15. Frazeologizmy jako tworzywo poetyckie. Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów we współczesnej liryce polskiej.